

Täysistunto

Keskiviikko 12.11.2025 klo 14.00—17.44

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 161/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.30 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Hallitus esittää muutettavaksi poronhoitolakia. Uudistuksen ensimmäinen osakokonaisuus koskee paliskunnille säädettyä velvollisuutta laatia porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat. Suunnittelun tavoitteena on löytää kullekin alueelle parhaiten soveltuvia pitkäjänteisiä käytäntöjä laidunten kestävä käytön tukemiseksi. Porojen laidunnus kuluttaa jäkälikköjä mutta auttaa myös tunturiluontoa ja siihen sopeutunutta lajistoa säilymään lämpenevässä ilmastossa esimerkiksi torjumalla pensoittumista ja tunturin metsittymistä. Porolaidunten käytettävyyteen, tuottokykyyn ja biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuu erilaisia muospaineita, kuten ilmastonmuutos ja muu maankäyttö. Suunnitelmien on tarkoitus olla uusi väline, jolla paliskunnat voivat osaltaan reagoida eri muutostekijöiden yhteisvaikutuksiin. Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien käyttöönottoa on ehdotettu eräissä aiemmissakin porolaitumia koskeneissa tutkimushankkeissa sekä muun muassa maa- ja metsätalousministeriön asettaman porotalouden tulevaisuuden haasteisiin keskittyneen työryhmän raportissa. Suunnitelmien valmistelua on testattu Paliskuntain yhdistyksen toteuttamassa pilottihankkeessa.

Esityksen mukaan porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat laadittaisiin kymmenvuotiskaudelle, mutta niitä voitaisiin tarvittaessa muuttaa myös kesken kautta. Paliskunnat seuraisivat vuosittain suunnitelmiensa toteutumista. Suunnitelmien laadintaan liittyisi rajattu velvollisuus kuulla paikallista yksityistä maa- ja metsätaloutta edustavia tahoja. Suunnitelmista olisi ennen niiden hyväksymistä pyydyttävä Lapin elinvoimakeskukseen lausunto.

Poronhoitolaissa säädettäisiin kaikille suunnitelmille yhteisistä sisältövaatimuksista. Ne koskisivat paliskunnan alueen laidunten nykytilan ja tärkeimpien tiedossa olevien luonnonarvojen kuvaamista sekä keskeisten laidunten kuntoon ja tulevaan käyttöön liittyvien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

seikkojen ja uhkatekijöiden arviointia. Nykytilakuvaukseen sisältyisi myös kuvaus poronhoidosta viljelyksille ja vakituksille asutuksille aiheutuvien haittojen ehkäisyä koskevista käytännöistä. Suunnitelmissa tulisi asettaa laidunten kunnon turvaamiseen ja niiden kestävään käyttöön liittyvät tavoitteet sekä kuvata suunnitellut toimenpiteet tavoitteitten saavuttamiseksi. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi luettelo viidestä lakisääteisestä toimenpidevaihtoehdosta, joista paliskunnan tulisi sisällyttää suunnitelmaansa vähintään kaksi.

Osa toimenpidevaihtoehdoista koskee talvilaidunalueiden eli jäkälälaidunten kunnon parantamista eriyttämällä talvi- ja kesälaidunalueet toisistaan sekä ohjaamalla porojen liikumista alueiden välillä. Laidunten talviaikaisen käytön minimoimiseksi voitaisiin myös aikaistaa vuosittaisia teurastuksia. Kesäaikaista laidunnusta on monin paikoin mahdollista ohjata luonnon monimuotoisuutta tehokkaammin edistävällä ja muita ympäristöhyötyjä tuottavalla tavalla. Laissa olisi myös tätä koskeva toimenpidevaihtoehto. Siihen olisi mahdollista kytkeä paliskunnan laidunalueella toteutettavia luonnon ennallistamistoimenpiteitä.

Muut toimenpidevaihtoehdot liittyisivät paliskuntien alueella hoidettavien porojen määrän sopeuttamiseen erilaisille laiduntypeille ja laidunalueille sekä laidunalueiden yhteiskäytön lisäämiseen. Viimeksi mainittu voitaisiin toteuttaa paliskuntien taikka niiden sisäisten poronhoitajaryhmien, kuten siidojen tai tokkakuntien, yhdistymisen tai vapaaehtoisen sopimisen kautta.

Arvoisa puhemies! Esitykseen sisältyvä toinen kokonaisuus koskee porojen määrän vähentämistä koskevan sääntelyn selkeyttämistä. Vähentämiseen liittyviä periaatteita täsmennettäisiin ja muokattaisiin ottaen huomioon paliskuntien käytännössä vuosikymmenten varrella kehittyneet toimintamallit. Keskeinen pääperiaate olisi kuitenkin edelleen se, että paliskunnan osakkaat vähentävät porojaan niiden määrän mukaisessa suhteessa. Lakiin lisättäisiin myös puuttumiskeinoja, kuten hallinnollinen seuraamusmaksu, niitä tilanteita varten, joissa yksittäiset paliskunnat osakkaat eivät noudata teurasmääriä koskevia paliskunnan päätöksiä. Muutokset olisivat tarpeen, sillä jos paliskunnan poromäärä ei pysy säädetyn suurimman sallitun määrän rajoissa, tällä on vaikutusta kaikkiin paliskunnan poronhoitajiin eli myös niihin, jotka noudattavat paliskunnan päätöksiä. Enimmäisporomäärän ylitykset merkitsisivät nimittäin leikkauksia porotalouden tukiin, minkä lisäksi ylimääräiset porot kuluttavat yhteistä laidunresurssia. Muutokset parantaisivat siten poronhoitajien keskinäistä yhdenvertaisuutta.

Uudistuksen kolmas osakokonaisuus sisältää poronhoidon hallinnon sujuvoittamiseen ja sääntelyn ajantasaistamiseen liittyviä muutoksia. Muutokset koskisivat esimerkiksi paliskunnan kokousten koollekutsumista ja kokouksissa tehtävien päätösten tiedoksiantoa. Poronhoitorikkomusta koskevat kriminaalisäännökset uudistettaisiin. Päätoimisten poronhoitajien asemaa vahvistettaisiin uudistamalla paliskunnan kokouksen päätöksentekoon liittyvä äänileikkuri. Lisäksi laissa täsmennettäisiin, että sen tarkoituksena on poronhoidon harjoittamisen edellytysten sekä saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien turvaaminen.

Esitykseen liittyvät liitännäislakeina ehdotukset maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain sekä sakan täytöntöönpanosta annetun lain muuttamiseksi. Kyse on poronhoitolain muutokseen liittyvistä teknisluontoisista muutoksista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

Poroelinkeino ja saamelaiskäräjät ovat työryhmävalmistelussa olleet esitettävien muutosten takana, ja jatkovalmistelussa ehdotuksia on edelleen kehitetty paliskuntien, muun muassa saamelaispaliskuntien, näkemysten huomioon ottamiseksi.

Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.6.26, jolloin poronhoitovuosi seuraavan kerran vaihtuu. Porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimiseen sekä poromäärien hallintaa parantavien sanktioiden käyttöönottoon olisi siirtymäaika.

Poronhoitolain sääntely on monella tapaa perusoikeuskytkentäistä. Hallitus katsookin, että ehdotetut säännökset ovat sopusoinnussa perustuslain sekä sitä koskevien perustuslakivaliokunnan tulkintojen sekä Suomea velvoittavien ihmisoikeussopimusten ja niiden tulkintojen kanssa. Koska perustuslakivaliokunta ei ole aiemmin arvioinut paliskunnan julkisia hallintotehtäviä perustuslain 124 §:n näkökulmasta, hallitus pitää kuitenkin suotavana, että esityksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto, ja, arvoisa puhemies, kuuntelin teidän juuri toteavan näin, että tämä lähetetään myös perustuslakivaliokuntaan, jolloin tämä täyttyy. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.37 Juha Hänninen erk: Arvoisa puhemies! Terveiset poronhoitoalueelta Oulusta. Tänäään käsittelemme hallituksen esitystä, jolla poronhoitolakia uudistetaan vastaamaan tämän päivän haasteita. Esityksessä vahvistetaan laidunten kestäväää käyttöä, rakennetaan poromäärien hallintaa ja parannetaan poronhoidon hallinnollista menettelyä. Tavoitteena on, että porolaidunten käyttö olisi jatkossakin suunnitelmallista ja ympäristön kantokykyä kunnioittavaa.

Lisäksi lakiin ehdotetaan uutta hallinnollista seuraamusmaksua tilanteisiin, joissa poromäärää ei vähennetä säädösten mukaisesti. Tällä halutaan varmistaa, ettei yksikään paliskunta joudu kärsimään ylilaidunnuksen seurauksista. Samalla vahvistetaan päätoimisten poronhoitajien asemaa ja sujuvoitetaan hallintoa, mikä helpottaa arjen työtä pohjoisen yhteisöissä.

Arvoisa puhemies! Poronhoito ei ole vain elinkeino. Se on osa suomalaista identiteettiä, pohjoisen elämäntapaa ja kulttuuriperintöä. Tämän esityksen ytimessä on ajatus siitä, että luonnonvarojamme käytetään viisaasti ja kestäväällä tavalla. Uudistus antaa myös poronhoitajille paremmat edellytykset toimia, helpottaa hallinnollisia menettelyjä ja turvaa yhteisöjen arkea pohjoisen Suomen laajoilla alueilla.

Tämä esitys on muutakin kuin hallinnollinen lakimuutos. Se on lupaus huolenpidosta. Tahdomme pitää huolta luonnosta, elinkeinoista ja ihmisistä, jotka elävät pohjoisen karuissa mutta kauniissa oloissa. Toivon tälle tarpeelliselle ja tärkeälle lakiesitykselle perusteellista ja viisasta valiokuntakäsittelyä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

14.39 Mika Riipi kesk: Arvoisa puhemies! On paikallaan kiittää ministeriä hyvästä valmistelusta. Lain tavoitteet ovat erinomaisen kannatettavia pohjoisen näkökulmasta. Erityisesti tämä kestävyys on sellainen teema, joka puhututtaa paljon. Kiitos myöskin siitä, että valmistelu on tehty kyllä paikallista kuunnellen, ja sillä tavalla voi sanoa, että on edetty ihan oikeassa järjestyksessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

Minä kuitenkin haluaisin tässä yhteydessä nostaa esille yhden epäkohdan, mikä tähän lainsäädäntöön liittyy, tai ehkä ei lainsäädäntöön vaan siihen, miten sitä voidaan ehkä käyttää väärin, ja se liittyy nyt nimenomaan esityksen kakkospakettiin eli äänileikkureihin ja seuraamusmaksuihin, ja aivan, kuten ministeri totesi, niiden tavoite on oikea. Se mahdollistaa osakkaiden yhdenvertaisen kohtelun, mutta myöskin toisessa tilanteessa voi olla mahdollista, että jos halutaan tehdä väärinkäytöksiä, niin se mahdollistaa itse asiassa osakkaiden syrjivien ja tiettyjen osakkaiden koko poronhoitoa uhkaavien toimenpiteiden käynnistämisen. Tämä liittyy tietenkin siihen, että paliskuntien toimintamalli on vanhastaan perustunut luottamusmiesasemaan, ja myös porolukujen ilmoittaminen on perustunut tähän luottamusmiesasemaan. Jos tähän sisältyy minkäänlaisia mahdollisuuksia väärinkäytöksestä, niin nyt seuraamusmaksumenettely ja äänileikkurimenettely paliskunnan sisällä saattavat ajaa todella kestävämpään tilanteeseen. Minä toivon nyt, että valiokuntavaiheessa myöskin tätä kysymystä tarkasteltaisiin ja pohdittaisiin, onko tässä yhteydessä mahdollista siihen puuttua, vai onko ehkä koko järjestelmän laajemmalla arvioinnilla tulevaisuudessa sitten mahdollisuus tällaiset tapaukset tehdä mahdottomiksi. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.41 Olga Oinas-Panuma kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Pääasiassa tämä lakiesitys on tosiaan hyvä, niin kuin myös Riipi tuossa edellä mainiosti alussa kuvasi. Tässä tosiaan ne huomiot, mitä siinä lainvalmistelussa on tuotu esille, on käsittääkseni pääasiassa otettu tosissaan, ja tuo laki tunnistaa haasteita paitsi porotaloudessa myös sen ympärillä. Voisi sanoa, että se ei todennäköisesti muuta nykytilannetta huonompaan suuntaan, ja se on totta kai positiivista.

Yksi iso asia, joka tähänkin lakipakettiin liittyy, on tämä poronhoitoalueella tapahtuva muu maankäyttö. Me tiedetään, että tällä hetkellä uusiutuva energia ja muut sen ympärillä pyörivät hankkeet kohdistuvat erityisesti meidän poronhoitoalueelle, joka on harvaan asutua aluetta. Jos katsoo niitä karttoja, millä tavalla esimerkiksi tuulivoimaa ja kaivostoimintaa suunnitellaan, niin hyvin pitkältihän ne ovat siellä poronhoitoalueella — puhutaan Keski-Lapista, Etelä-Lapista ja Pohjois-Pohjanmaan pohjoisosista. Sempä takia haluaisinkin, että me pystyttäisiin kiinnittämään tulevaisuudessa enempi huomiota siihen, että neuvottelut näitten hankkeitten ympärillä olisivat todellisia, eli käytännössä ei sanelua vaan neuvottelua.

Laissa on näitä kymmenen vuoden pitkän aikavälin suunnitelmia, millä tavalla poroja laidunnetaan, mutta voidaan ymmärtää, että siinä vaiheessa, jos laidunsuunnitelma on kymmeneksi vuodeksi ja sitten sinne yhtäkkiä viiden vuoden kohdalla tähtävätkin keskelelle laidunta esimerkiksi nämä tuulimyllyt, niin sillä on totta kai vaikutusta siihen laitumen käyttöön. Olisikin tärkeää, että kun näitä hankkeita suunnitellaan poronhoitoalueella, niin otettaisiin myös huomioon nämä paliskuntien laidunsuunnitelmat: kerta kaikkiaan se, millä tavalla poroja on ajateltu laiduntaa. Muutenhan se suunnitelma on turha, mikäli se vesittyy.

53 §:n neuvotteluvollisuutta tai tätä, millä tavalla neuvottelut tulevat, pitäisi tarkastella tarkemmin ajantasaiseksi ja vastavuoroiseksi.

Tämä laki on siis sinällään hyvä, mutta se ei yksin ratkaise meidän porotalouden ongelmia, ei oikeastaan ratkaise niitä ollenkaan. Eli on iso määrä ongelmia, jotka poronhoidon ympärillä ovat ratkomatta ja joihin me tarvittaisiin tässä talossa oikeasti kunnianhimoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

Meillä jää nimittäin tällä hetkellä vaikean tilanteen takia iso määrä puhdasta lihaa saamatonta. Ja tässäkin salissa puhutaan tosi paljon matkailusta ja nimenomaan myös poromatkailusta, mikä on pohjoisessa hyvin suosittua, mutta mikäli normaali poronhoito siinä ympärillä kärsii, niin sen ympärille on erittäin vaikea myöskään matkailua rakentaa. Eli jotta me saadaan se matkailu nousemaan, tarvitaan myös se tavallinen poronhoito. Ne kulkevat käsi kädessä.

Ensimmäinen asia tässä on tietenkin petotilanne, jota täällä on myös sivuttu. Kiitoksia siitä, että edistätte suden kannanhoidollista metsästystä. Toivottavasti se oikeasti myös etenee, mutta se ei yksinomaan riitä, vaan me tarvitaan se korvausmäärä kuntoon, pyynti kuntoon ja viranomaisyhteistyö kuntoon. Siihen tarvitaan myös esityksiä tulevaisuudessa, koska tällä hetkellä valtion suojelemat suurpedot hyvin pitkälti ruokitaan poronomistajien kukkarosta, ja se ei ole pitkällä tähtäimellä millään tavalla kestävää elinkeinolle.

Viikonloppuna kävin metsässä, ja oli 15 vaadinta ja yksi vasa. Pitäisi olla 15 vasaa — oli yksi vasa. Siitä voi laskea, että jos ne olisivat yhden ihmisen poroja, niin siinä jäisi 80—90 prosenttia lihanmyyntituloista tulematta, kun niitä vassoja ei ole vaan ne ovat menneet muihin suihin. Se on semmoinen tilanne, että siinä raavas mieskin saa pyyhiskellä silmäkulmia, kun miettii, millä sitten elää tulevaisuudessa. Se tilanne on tällä hetkellä oikeasti paha. En halua pelotella — tämä on tosiasia, ja siihen meidän pitää pystyä täällä puuttumaan.

Toinen asia, joka myös liittyy porotalouteen, on tämä meidän liikennepuoli. Hyvin yksinkertaisilla pienillä asioilla me voitaisiin liikennetuhoja vähentää ja sitä kautta helpottaa poronhoitoa. Esimerkiksi se, että tiesuola olisi katkeramman makuista, niin että poro ei menisi sitä nuolemaan, olisi jo semmoinen, millä me vähennettäisiin sitä pellin rytinää.

Tässä laissa tunnustetaan myös ilmastonmuutoksen mukanaan tuomat haasteet ja nämä laidunasiat. Hyvä niin, että laidunkestävyydestä puhutaan, mutta haluan myös muistuttaa, että poronhoitoalueilla yli puolet paliskunnista on jo tällä hetkellä aliluvussa tämän petotilanteen takia. Eli laidunten lisäksi olisin ennen muuta huolissani poroperheitten tulevaisuudesta ja siitä, millä tavalla tätä ikivanhaa elinkeinoa voidaan myös tulevaisuudessa jatkaa, koska niitä jatkajiahan meillä kyllä riittää. Porotalous on luonnon ehdoilla tehtävä elinkeino. Se on luontaiselinkeino, joten meille ilmastonmuutoksen torjunta on totta kai äärimmäisen tärkeää.

Ihan viimeisenä haluaisin muistuttaa ministeriä tästä EU-maksukatosta. Eli tällä hetkellä näitä kaikkia petokorvauksia ei saada, koska tämä maksukatto ylittyy. Maksukatto on ennenkin tässä salissa ja poliittisilla päätöksillä pystytty nostamaan, joten haluaisinkin kysyä ministeriltä: millä tavalla te teette töitä nyt sen eteen, että se maksukatto saadaan kuntoon ja sen jälkeen se kannanhoidollinen metsästys? — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.46 Sara Seppänen ps: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri! Terveisiä Lapista poronhoitoalueelta. Poronhoito ei ole vain kulttuuriperintöä, se on elinkeino, joka ylläpitää huoltovarmuutta ja pitää Suomen pohjoiset alueet asuttuina. Siksi meidän on arvioitava tätä lakiesitystä ennen kaikkea siitä näkökulmasta, tukeeko se porotaloutta vai lisääkö se hallintoa ja byrokratiaa.

Hallituksen esityksen tavoite, poronhoidon kestävyys vahvistaminen, on sinänsä kannatettava, mutta keinot herättävät vähän huolta. Erityisesti porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmien pakollisuus kymmenen vuoden välein voi muodostua raskaaksi taakaksi pa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

liskunnille. Suunnitelmien laatiminen, seuranta ja raportointi vievät aikaa ja resursseja, eikä ole takeita siitä, että tämä työ todella hyödyntäisi elinkeinoa.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset katsovat, että poronhoitolain uudistuksen tulee palvella ennen kaikkea poronhoitajia itseään, ei viranomaiskoneistoa eikä vihreän siirtymän hankkeita. On tärkeää, että hoitosuunnitelmat pysyvät paliskuntien omissa käsissä eivätkä muutu työkaluiksi muiden maankäyttötavoitteiden ajamiseen.

Lisäksi on syytä muistaa, että porotalous toimii jo nyt kovassa paineessa. Suurpetojen aiheuttamat vahingot, laidunalueiden kaventuminen ja ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat todellisia haasteita. Tässä tilanteessa ei pidä lisätä hallinnollista taakkaa vaan tarjota tukea ja luottamusta.

Arvoisa puhemies! Poronhoitolain 53 §:n neuvotteluvelvoite säilyy muodollisesti, mutta paliskuntien todellinen vaikutusvalta ei kasva. Tämä on ongelma. Jos haluamme aidosti tukea porotaloutta, meidän on vahvistettava paliskuntien asemaa, ei vain lisäävä heidän velvollisuuksiaan.

Perussuomalaiset painottavat, että poronhoitolain on tuettava elinkeinoa, ei hallintoa. Meidän on varmistettava, että laki ei muutu välineeksi, jolla poronhoito alistetaan muiden intressien alle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.48 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että poronhoidosta käydään hyvää keskustelua. Näiden lappilaisten kansanedustajien puheenvuorot avasivat minulle vielä paremmin sen tilanteen, missä nykyisin poronhoitoa harjoitetaan. Todellakin kun siellä olosuhteet ovat ankarat ja työ on kovaa, niin sieltä saatava tuotto on aika usein heidän itsensä ulottumattomissa heistä itsestään johtumattomista syistä.

Suurpetopolitiikkahan Suomessa on mennyt aivan käsittämättömäksi, todellakin, kuten edustaja Oinas-Panuma omassa puheenvuorossaan kuvasi tämän tilanteen, millainen se oikeasti on. Sama koskee muutakin Suomea, jos laajentaa keskustelua muuallekin Suomeen. Tämä susitilanne on karannut täysin käsistä, ja me täällä vain ihmettelemme porukalla, mikä tilanne on — sama koskee karhuakin. Se kannanhoidollinen metsästys varmaan tulee lähiaikoina, kuten ministeri lupasi.

Todella Lapin olosuhteissa on hyvä, että ne poronhoitajat itse saavat asioistaan päättää mahdollisimman pitkälle. Olen kuullut monen monta puheenvuoroa tuolta eri viestimistä, että tämä porojen liikamäärä voi aiheuttaa laiduntun ylikäyttöä, jolloin se luonto kärsii, niin varmaan he itse sen parhaiten tietävät, ja porojen määrä on säädelty tietysti tietylle tasolle, että sekin saadaan asianmukaiselle tasolle ja pidettyä siellä, jotta laitumet riittävät. Tietysti jos poroiltakin ruoka loppuu, niin kaikki me tiedämme, miten siinä käy.

Ainoa asia, joka voitaisiin tietysti hoitaa: Byrokratiaa voisimme vähentää ja samalla tuon suurpetoasian laittaa kuntoon, koska se on todella karannut käsistä. Sitten se, mikä siinä on ikävintä, kuten olemme kaikki lehdistä lukeneet, on se, että susiasiaa näitä koirasusia alkaa olla yli puolet. Siellä juoksee sen näköisiä keltaisia susia, ja kun jotkut Luonnonvarakeskuksen asiantuntijat väittävät kellertävienkin susien — joka muistuttaa myös minusta lähinnä labradorinnoutajaa, kun olen muutaman niitä tuolla metsässä nähnyt — olevan susia. Kyllä se on niin, että geneettisesti harmaa susi, mikä täällä pohjoisessa kulkee ja jonka geeniperimä on tuolta Venäjältä tullut, on vain ja ainoastaan tietyn näköinen. Se ei keltainen ole koskaan. Mutta toivottavasti tässä järki löytyy.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

Mitä tulee näihin susien määrällisiin poronhoitovaikutuksiin, niin olen hieman pessimisti, että tässä taitaa vielä monta vesikesää olla välissä ennen kuin se toteutuu, mutta uskotaan kuitenkin, että ministeri Essayah laittaa tämän asian kuntoon. Sitä hartaasti häneltä toivon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

14.51 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Niin, mitäpä se Lappi olisi ilman poroja, niin että erittäin tärkeän asian äärellä olemme. Erittäin tärkeä on myös tämä laidunten kestävä käyttö.

En pidä kanssa ollenkaan huonona sitä, että nämä suunnitelmat tehdään. Toki on niin, että byrokratia tässä lisääntyy, mutta juuri tämän aikavälin — sen, että nämä kerran kymmenessä vuodessa tehdään — ei pitäisi olla kovin rasittava, vaikka totta kai sillä hallinnollista taakkaa lisätään. On myös tosiasia, että ristiriitatilanteita poronhoitoalueilla on puutarhoissa vierailevista porosta, mutta niin on myös tämä petoasia erityisen tärkeä.

Tässä edustaja Oinas-Panuma aiemmin piti hyvän puheenvuoron siitä, mitä voimme tehdä muuta kuin mitä tämän lain sisällä tehdään. Ehkä se onkin sitten se oleellisempi asia. Ehkä ministeriltä kysyisinkin: mitä tästä laista jää puuttumaan ja mitä muita asioita meidän pitää poronhoidon tukemiseksi tulevaisuudessa tehdä?

Erittäin tärkeää on, että tässä on tätä vuoropuhelua käyty saamelaiskäräjien kanssa, ja tärkeää on, että löydetään yhteinen sävel nimenomaan siellä paikallisten toimijoitten kesken. Vähän tuntuu itsestäkin hölmöltä täältä keskisuomalaisena edustajana asiaa kommentoida, mutta koska tämä maa- ja metsätalousvaliokuntaan tulee, niin sen vuoksi tämä tietenkin on erittäin tärkeää. Ehkä on niin, että kaikkein tärkeintä on se, että paikallisesti löydetään ne yhteiset asiat ja tämän talon lainsäädäntö sitten tukee sitä, mitä siellä paikan päällä asioitten eteen tehdään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.52 Olga Oinas-Panuma kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Minusta on tosi mukava kuulla, kun täällä ihmiset puhuvat poroista, myös ne, joilla siitä ei välttämättä ole sitä omaa läheistä kokemusta. Minun on ihan pakko muistuttaa, että niitä poroja on myös muualla kuin Lapissa. Kun puhutaan porotaloudesta, niin olisi tärkeää myös muistaa, että poronhoito on ihan yhtä vanhaa ympäri poronhoitoalueen ja sitä on Lapin lisäksi siis myös Pohjois-Pohjanmaan pohjoisosissa ja Kainuussa. Puhutaan kuitenkin lähestulkoon puolen Suomen elinkeinosta, niin että se on tärkeää muistaa, kun poroista puhutaan.

Mutta selkeästi meillä on nyt yhteinen tahto tässä salissa, on jaettu asia, että me haluttaisiin tämä elinkeino saada parempaan kuntoon. Se varmasti antaa selkänöjää myös ministerille, toivottavasti, näitten esitysten tuomiseksi.

On pakko tässä tehdä vielä yksi semmoinen esitys, josta olen aiemminkin täällä salissa puhunut. Eli meidän tarvittaisiin semmoinen työryhmä oikeasti miettimään tämä asia läpi, se, mitkä ovat ne konkreettiset keinot, koska tästä salista se kaikki viisaus ei löydy. Eli siihen työryhmään sitten otettaisiin tietenkin paitsi porotalouden edustajia myös ihan esimerkiksi sieltä MTK:sta, Luonnonsuojeluliitosta, viranomaistaholta niin, että me saataisiin kokoon semmoinen porukka, joka pystyy tämän asian kokonaisvaltaisesti katsomaan ja antamaan ne toimenpide-esitykset, ja sitten mahdollisesti sen kautta päästäisiin helpottamaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

esimerkiksi sitä metsästystä ja sitä kautta pienentämään valtion menoja näihin petokorvauksiin. Eli tällaisen työryhmän perustaminen ei tuntuisi olevan ihan hirveän vaikeaa eikä ihan kauhean kallista, mutta me voitaisiin saada sillä oikeasti aika isoja askelia eteenpäin. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu on päättynyt. Asia lähetetään maa- ja metsä... — Pahoittelut. Peruutan edellisen. — Vastauspuheenvuoro, ministeri Essayah, noin kolme minuuttia, olkaa hyvä.

14.54 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, puhemies! Kun aloittelin ministeripestissä, niin minulle taisi joku lappilainen kansanedustaja sanoa, että kaikki menee niin kauan hyvin, kun pysyt niistä nelikirjaimisista eläimistä erossa — elikkä lohi, susi ja poro. Täytyy todeta, että näitten kaikkien kanssa ollaan tässä työtä tehty koko ministeripestin ajan. Tenon sopimus saatiin aikaiseksi, nyt on poronhoitolaki työn alla, ja sitten todellakin susien kannanhoidollinen metsästys etenee, joten kyllä näistäkin haasteista selvitään.

Kiitoksia erittäin hyvistä kommentteista.

Ensinnäkin edustaja Rantanen minusta nosti esille tärkeän kohdan. Tässä on tehty hyvää yhteistyötä nyt kaikkien sidosryhmien kanssa, ja juuri tämä laidunten kestävä käyttöhan on kaikkien etu, kaikkien toimijoitten etu. Sillä, että tämä tehdään kerran kymmenessä vuodessa, on juuri haettu, voisiko sanoa, minusta kohtuullisen vähän byrokratiaa lisäävällä tavalla sitä määrittä, jolla pystyttäisiin tätä asiaa edistämään ilman, että siitä tulee lisää hallinnollista taakkaa. Toisaalta sitten tärkeä asia on myöskin ollut se, että me ollaan haluttu kuulla niitä paliskuntia, joilla on niitä käytäntöjä, joilla voidaan näihin porojen lukumääriin vaikuttaa. Toisaalta näitten suunnitelmien sisällä on myöskin valinnaisia: siellä on viisi lakisääteistä, joista sitten paliskunnat voivat valita pari kappaletta, jotka ne toteuttavat sen suunnitelman sisällä. Eli tässä on kyllä hirveän paljon haettu sitä joustavuutta, ja sen takia varmaankin kaikki sidosryhmät ovat olleet tämän esityksen takana. On pyritty nimenomaan kuuntelemaan niitä ihmisiä, joita tämä lainsäädäntö koskee.

Toisaalta sitten täällä tuli hyvin esille äänileikkuriin ja toisaalta tähän rangaistusmaksuun liittyviä kysymyksiä. Nämä olivat esillä myöskin silloin, kun tätä lakia valmisteltiin ja näitä sidosryhmiä kuultiin. Kyllä näissä molemmissa oli erilaisia näkökulmia, ja silloin on tietysti tärkeätä, että laitetaan kirkko mahdollisimman keskelle kylää, niin kuin sanotaan, että löydetään sellainen esitys, jonka sitten kaikki voivat hyväksyä. Ehkä se sanonta, että kaikki ovat tasapuolisen tyytymättömiä, monesti kertoo sen, että sitten on löytynyt kuitenkin juuri se kohta, jolla tämä esitys voidaan viedä eteenpäin. Näin tässäkin kohtaa näitten molempien kohdalla on menetelty. Uskon, että varmaan valiokuntakuulemisessa saatte sitten vielä lisää taustatietoa, mutta tähän ollaan oltu tyytyväisiä.

Suden kannanhoidollinen metsästys todellakin saadaan pian tänne eduskuntaan ja etenee, mutta sehän on hyvä huomioda, että poronhoitoalueella se asia on toisella tavalla hoidettu tähänkin saakka ja karhun kohdalla on keskeytysmetsästys ollut käytössä.

Kiitoksia edustaja Oinas-Panumalle tästä vihjeestä tiesuolan makuun vaikuttamisesta. Täytyypä kysellä tuolta toisen ministeriön tontilta, onko tämä mahdollista. Tämähän olisi mahdollisimman yksinkertainen tapa vaikuttaa siihen, että porot eivät sitten sinne tielle tule.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 108/2025 vp

Vielä sitten todellakin edustaja Hoskonen nosti koirasusien määrän esille. Tämä on hyvä huomioida, että tulevassa lakiesityksessä juuri sen takia sitten katsomme, että nämä koirasudet eivät tule vähentämään sitä kiintiötä, koska koirasusihan on vieraslaji meillä Suomen luonnossa ja niistä pitää päästä eroon. Itse ainakin olen yllättynyt, miten paljon koirasusia on esimerkiksi näitten poikkeusluvalla metsästettyjen susien joukossa. Kyllä meillä on siinä mielessä haaste, ja näistä koirasusilaumoista on Suomessa päästävä eroon. Ne eivät Suomen luontoon kuulu.

Kiitoksia todellakin näistä erittäin hyvistä kommentteista, ja jatketaan hyvää yhteistyötä.
— Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.